

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3ECdo/21/2017
Identifikačné číslo spisu:	3107231400
Dátum vydania rozhodnutia:	17.10.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:3107231400.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného Majetkový holding, a. s. so sídlom v Bratislave, Staromestská č. 3, IČO: 35 823 364, zastúpeného Mgr. Martinom Babčaníkom, advokátom so sídlom v Miloslavove, Alžbetin Dvor č. 1348, so sídlom pracoviska v Bratislave, Staromestská č. 3, proti povinným 1/ N. E., 2/ S. E., obom bývajúcim v S. č. XXX, o vymoženie 6 626,73 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 2 Er 2158/2008-66, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. septembra 2016 sp. zn. 5 CoE 267/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

Povinným nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Uznesením z 27. mája 2016 č.k. 2 Er 2158/2008-66 Okresný súd Bánovce nad Bebravou (ďalej len „súd prvej inštancie“) zastavil exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. m/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) - ďalej len „Exekučný poriadok“) vedenú proti povinným na vymoženie sumy 6 626,73 € s príslušenstvom. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky, exekučným titulom je zmenkový platobný rozkaz. Z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 3 Zm 461/2006 zistil, že zmenkový súd vo veci samej rozhodol bez toho, aby prihliadol na neprijateľné podmienky obsiahnuté v Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere z 8. septembra 2004 uzatvorenej medzi právnym predchodcom oprávneného a povinnými 1/ a 2/. Exekučný súd mal preukázané, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na podmienky uvedené v § 57 ods. 1 písm. m/ Exekučného poriadku, preto exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. m/ s poukazom na § 243f Exekučného poriadku zastavil.

2. Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 28. septembra 2016 sp. zn. 5 CoE 267/2016 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)). Zamietol návrh oprávneného na prerušenie konania, ktorý podal z dôvodu, že podal na Ústavný súd Slovenskej republiky na vyslovenie nesúlady § § 39 ods. 4, § 44 ods. 2 a § 57 ods. 1 písm. m/ a § 243f Exekučného poriadku v znení zákona č. 438/2015 Z.z. s čl. 1 ods. 1, čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie postupoval správne podľa § 243f ods. 6 Exekučného poriadku, keďže oprávnený doplnil návrh na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote. Z doplneného návrhu vyplýva, že zmenkový platobný rozkaz bol vydaný príslušným súdom na základe oprávneným predloženej zmenky, ktorý vystavil povinný v prospech oprávneného v súvislosti s poskytnutím peňažných prostriedkov na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXX a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo 16. apríla 2014. Oprávnený v doplnení návrhu zároveň upozornil, že zmluvný vzťah zabezpečovaný zmenkou nemá charakter spotrebiteľského úveru v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, nakoľko zabezpečovaný úver je úverom spravujúcim sa ustanoveniami Obchodného zákonníka a zákona č. 310/1992 Z.z. o stavebnom sporení. Odvolací súd sa stotožnil so správnym záverom súdu prvej inštancie, že v súdnom konaní, v ktorom bol vydaný exekučný titul - zmenkový platobný rozkaz, sa uplatňoval nárok zo zmenky, vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť zmenky alebo rozpor s dobrými mravmi a lebo zákonom. Opak sa zo žiadneho dôkazu nepreukázal. Pre tento prípad zákon stanovuje domnienku (prezumpciu) podľa ktorej platí, že sú tu dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m/ Exekučného poriadku (§ 243f ods. 3), správne preto súd prvej inštancie exekúciu zastavil.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dňa 30. novembra 2016 dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil § 420 písm. f/ O.s.p. z dôvodu, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva podľa čl. 20 Ústavy SR. Odvolaciemu súdu vytýkal, že sa v napadnutom uznesení obmedzil len na konštatovanie, že sa stotožnil so závermi a rozhodnutím súdu prvej inštancie, avšak v rozpore s § 387 ods. 3 CSP sa nevysporiadal s konkrétnymi podstatnými tvrdeniami vo vzťahu k zisteným neprijateľným zmluvným podmienkam, ktoré boli obsiahnuté v odvolaní oprávneného, preto odôvodneniu napadnutého rozhodnutia chýba jedna z podstatných náležitostí a to riadne odôvodnenie. V tejto súvislosti poukázal na spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia MS SR z 3. decembra 2015 k aplikácii vtedy platného § 237 písm. f/ O.s.p., v zmysle ktorého výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Podľa dovolateľa napadnuté uznesenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, keď v rozpore s explicitnou zákonnou povinnosťou § 387 ods. 3 CSP sa odvolací súd nevysporiadal so žiadnym z podstatných vecných tvrdení. Dovolateľ zároveň zdôraznil, že pre naplnenie dôvodu pre zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m/ Exekučného poriadku nepostačuje, že súd v základnom konaní neskúmal spotrebiteľskú zmluvu, pre naplnenie hypotézy právnej normy § 57 ods. 1 písm. m/ Exekučného poriadku musí súd nevyhnutne identifikovať aj konkrétnu neprijateľnú zmluvnú podmienku, konkrétne obmedzenie, či neprípustnosť použitia zmenky alebo konkrétny rozpor s dobrými mravmi, na ktoré v základnom konaní nebolo prihliadnuté. Keďže súd sa nevysporiadal so zásadnými právnymi tvrdeniami oprávneného obsiahnutými v jeho odvolaní, ktorými namietal nesplnenie naplnenie podmienok pre zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m/ Exekučného poriadku. Týmto nesprávnym procesným postupom dovolateľovi znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žiadal preto napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. V ďalšej časti dovolania oprávnený namietal, že ustanovenia § 39 ods. 4, § 44 ods. 2 a § 57 ods. 1 písm. m/ a § 243f Exekučného poriadku v znení zákona č. 438/2015, pri aplikácii ktorých odvolací súd napadnutým rozhodnutím potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania, sú rozporné s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a žiadal, aby dovolací súd v záujme

ochrany základných práv oprávneného podľa v zmysle čl. 125 Ústavy SR, § 37 a nasl. Zákona č. 38/1993 Z.z. podal návrh na vyslovenie nesúlady uvedených ustanovení a dovolacie konanie do času rozhodnutia Ústavného súdu SR prerušil.

4. Povinní sa k dovolaniu oprávneného písomne nevyjadrili.

5. Keďže dovolaním napadnuté rozhodnutie bolo vydané dňa 28. septembra 2016 posudzoval dovolací súd prípustnosť dovolania podľa právnej úpravy platnej v tomto čase, teda podľa ustanovení Exekučného poriadku v znení do 31. marca 2017 a podľa príslušných ustanovení CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávneným subjektom zastúpeným v súlade s § 429 CSP sa následne zaoberal aj ďalšími podmienkami prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie oprávneného je potrebné odmietnuť.

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t.j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

9. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 158/2017, 8 Cdo 99/2017).

10. Oprávnený v dovolaní uviedol, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Najvyšší súd predovšetkým pripomína, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľom namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných tak, že sa ním rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor).

10.4. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, o zreteľom na ktoré súd rozhodol (3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúcej je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 205/2017, 8 Cdo 73/2017, 3 Obdo 1/2017).

12. Oprávnený v danom prípade namieta nedostatok riadneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, resp. jeho nepresvedčivosť. Tu dovolací súd pripomína, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci. S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (porovnaj I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

13. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ (teda nie zmätočnosť) zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

14. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinělých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“). O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú

odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

15. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd stručne uviedol čoho a z akých dôvodov sa oprávnená domáhala výkonu exekúcie, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil ohľadne zastavenia exekučného konania. Zároveň odvolací súd doplnil aj svoje právne úvahy k argumentácii oprávnenej ohľadne možného odopretia vymáhateľnosti určitému exekučnému titulu.

16. Obsah spisu preto nedáva podklad pre taký záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu oprávnenej. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

17. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie oprávneného nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné. Najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

18. Oprávnený v podanom dovolaní navrhol zároveň prerušiť exekučné konanie podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP za účelom podania návrhu na začatie konania Ústavnému súdu Slovenskej republiky na vyslovenie nesúlady § 39 ods. 4, § 44 ods. 2, § 57 ods. 1 písm. m/ a § 243f Exekučného poriadku a čl. 1 ods. 1, čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V zmysle tohto ustanovenia súd konanie preruší, ak súd pred rozhodnutím veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá ústavnému súdu návrh na začatie konania. Ustanovenia CSP sa primerane použijú i na konanie podľa Exekučného poriadku (v znení účinnom v čase rozhodovania dovolacieho súdu), teda i na exekučné konanie (§ 9a ods. 1 Exekučného poriadku). Dovolací súd nezistil, že by zákonné ustanovenia, ktoré boli v danej veci aplikované, boli v nesúlade s označenými článkami Ústavy Slovenskej republiky, z ktorého dôvodu návrh dovolateľa na prerušenie konania v zmysle citovaného ustanovenia § 162 ods. 1 písm. b/ CSP zamietol.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.